

Zborovanje udarnikov Slovenije v Ljubljani

Govor tov. Marinka pionirjem nove družbe in novih metod dela — udarnikom in delegatom proizvodnih zadrug

Ljubljana, 26. januarja. V soboto zvečer je predsednik vlade LRS tov. Miha Marinko priredil v dvorani hotela »Union« sprejem na čast udarnikom, ki so se udeležili zleta v Ljubljani. Poleg predsednika vlade LRS tov. Mihe Marinka so se sprejema udeležili predsednik Ljudske skupščine LRS tov. Ferdo Kozak, minister za notranje zadeve tov. Boris Kraigher, minister za zdravstvo dr. Marjan Ahčin, minister za delo tov. Tomo Brejca, predsednik MLO

tov. Fran Albrecht, zastopniki JA in predstavniki naših množičnih organizacij. Predsednik vlade tov. Marinko je poleg udarnikov povabil na sprejem tudi delegate poljedelskih proizvodnih zadrug, ki so se v soboto zbrali v Ljubljani na svojo konferenco.

V imenu vlade Ljudske republike Slovenije je zbrane udarnike pozdravil predsednik vlade tov. Miha Marinko, ki je dejal:

Govor predsednika vlade tov. Mihe Marinka

»Tovariši in tovarišice! V imenu vlade LRS bodite prav prisrčno pozdravljeni vi pionirji novega ustvarjalnega dela, vi pionirji naše nove družbene ureditve. Izredno pomembno je, da ob tej priliki pozdravljamo tudi pionirje iz drugega področja našega gospodarstva. V naši sredini so delegati naših poljedelskih zadrug. Okolnost, da so i pionirji naše industrije i pionirji novega načina dela v našem poljedelstvu tukaj zbrani, je prav posebna značilnost naše nove družbene skupnosti, ki temelji na osnovnih dveh plasteh — na delavcu in kmetu.

Tovariši in tovarišice! Kaj je dalo osnovo, kaj je dalo pobudo, da je prišlo do tega čudeža, da imamo danes tako velik udarniški pokret, da imamo iz dneva v dan večje število udarnikov, da se danes tudi naše produktivno zadrugništvo tako lepo razvija?

Razlog za to je, da se je delovno ljudstvo mesta in vasi osvobodilo svojih okov, da dela za sebe, da vsak uspeh lastne tovarne, določene industrijske panoge, vse naše industrije, naših produktivnih poljedelskih zadrug, vsak tak uspeh je hkrati v neposrednem interesu poedinca, vsi ti uspehi pa se kažejo v bilanci našega celokupnega državnega proračuna.

V preteklem letu smo s ponosom končali naše v začetku postavljene naloge. Danes si moramo še toliko bolj polagati na srce potrebe po udarniškem tempu dela, potrebo po dviganju produktivnosti dela tako v tovarni, kakor na polju. To bo vsem jasno, ko bo v prihodnjih tednih objavljen naš gospodarski načrt za leto 1947, ko bo kratko za tem objavljen tudi naš petletni gospodarski načrt, ki bo pokazal, kako se bo v kratkih letih spremenilo lice naše dežele.

So malodušneži, so neverni Tomazi in ljudje, ki hočejo zasmehovati naš udarniški polet, ki prigovarjajo, čemu napenjati sile, saj lahko počasi storimo isto, čeprav ne v enem letu, pa v desetih letih. Odgovor na to je jasen vsakomur izmed nas. Mi vsi skupaj stremimo, da bi čim hitreje dosegli ono stopnjo naše gospodarske moči, da bi mogli hitro dvigniti blagostanje našega ljudstva. Vsakomur bo jasno, da hočemo čim prej in do zadnje poedinosti osvoboditi se kakršne koli gospodarske odvisnosti od inozemstva, da hočemo popolnoma zagotoviti naš lastni gospodarski dvig, našo lastno industrializacijo in elektrifikacijo.

Popolnoma je jasno, da brez take trdne in solidne, trajne podlage ni mogoče zagotoviti izboljšanja gmotnega položaja naših delovnih množic.

Mi sicer konstatiramo te dosedanje lepe rezultate, velikom udarniškega gibanja, vendar moramo istočasno naglasiti, da moramo to naše gibanje, ki se je kvantitativno močno razvilo, izboljšati tudi še v marsikakem pogledu, tudi v pogledu kvalitete. Vsi skupaj boste razumeli, da ob teh okoliščinah, ko hočemo izvesti naš plan, da bi bila naša država industrijsko-agrarna in ne agrarno-industrijska, da bi zadostila vsem našim potrebam, zagotovila popolnoma v vsakem pogledu našo neodvisnost, da je tu treba, da bo naša industrija dejansko na solidnih osnovah. Treba bo gledati, da ne bodo naše tovarne dajale samo v količini mnogo več produktov, ampak je treba tudi kvaliteto izboljševati naše delo. Ne more biti dobrega uspeha samo z enostranskim dviganjem količine brez dvigovanja kvalitete.

Da omenim samo en primer, ki so ga naši rudarji že sami ugotovili. Ob dvigavanju števila vagonov premoga je treba paziti tudi na to, da se v istem tempu vrše tudi vse potrebne priprave odpiranja, konsolidiranja za nadaljnjo produkcijo.

Treba je, da bo producirani premog dejansko čist, sicer bi bili uspehi našega udarniškega dela jalovi, lažni. Nemogoče je zamisliti korist od tega, če se producira slab premog, če je mnogo kamenja, blata, ki ga separacije ne morejo sortirati. Ne more biti koristi, če naše železnice, naše tovarne dobivajo slab premog in se kvarijo stroji, zastaja promet, zastaja pro-

dukcija. Ne more biti koristi od tega, če s transportom kamenja oviramo naš promet. Navedel sem ta primer, ki bi mogel veljati še v marsikakem drugem pogledu naše produkcije. Ves naš bodoči tempo v produkciji mora stremeti za tem, da tistim, ki dvomijo, v naš uspeh, ki klevetajo, dokažemo, da je naša ljudska država, naše državno gospodarstvo sposobno dati ne samo take produkte, kakršne je sposobno dati kapitalistično gospodarstvo, ampak da je sposobno dati boljše in več produktov. (Ploskanje.)

Pred našim vsenarodnim gospodarstvom Slovenije specialno stoje še prav posebne naloge ob tem našem predstoječem petletnem planu. Naš petletni plan, ki bo dodeljen slovenski republiki, se bo v nekaterih posameznostih bistveno razlikoval od planov, ki so pripadli v rešitev ostalim republikam. Ta razlika je zaradi tega, ker je Slovenija relativno bolj industrijska. V prvih letih, 1947. in 1948. bo moralo biti storjeno osnovno delo od celotnega 5 letnega plana, da bomo v prvih letih dosegli maksimum industrializacije. To je potrebno prav zaradi tega, da bo Slovenija, ki je danes še relativno na najvišji stopnji industrializacije, mogla dati dovolj podlage, da bo v naslednjih letih tudi mnogo osnovne slovenske industrije dobilo zagona od ustvarjalne industrije v vseh ostalih republikah. (Ploskanje.)

Ta okolnost prav posebno nalaga našim najnaprednejšim, našim najzavednejšim, da vložijo vse napore, da se udarnišvo še bolj razširi, da zavzame še širši zamah, da se pri teh velikih uspehih, pri mnogostevilnih novatorjih njim pridružijo še vrste, še stotine in tisoči novih. Pri tem je treba naglasiti še to, da bi se težave in nekatera nerazumevanja, ki ga ti ali drugi organi naše ljudske oblasti še kažejo do udarnišva, odstranile, če bi se udarniki poleg svojega zagona v ustvarjanju pobrali tudi za to, kako se z njihovimi rokami ustvarjenim blagom, vrednostjo, tudi upravljajo. Gre tukaj za to, da tisti, ki največ daje v skupnost, mora imeti tudi največ možnosti pri odločanju. (Ploskanje.)

Zaradi tega apeliram na vas, da se v mnogo večji meri kot doslej zanimate za celotno družbeno upravljanje, da mislite na to v vaših tovarnih in rudnikih, kako se tam upravlja, da pomagate pri tem upravljanju, da poleg dela pomislite tudi na to, kako boste upravljali, kako boste soodločali tudi v tem, kako vaš ljudski odbor dela, ali je njegovo delo v skladu s tem našim osnovnim stremiljenjem, za katerim mi stremimo, za katerega smo dali pobudo s tem udarniškim poletom. Stvar je na vas in na vaših strokovnih organizacijah. Kdor se slabo ponaša do udarnikov, kdor jih zlostavlja, proti njemu mora strokovna organizacija nastopiti in zagotoviti vse one pravice, ki so z zakonom in uredbami udarnikom zagotovljene. Tukaj ni dovolj samo, da bi v svojem krogu ali na splošno v javnosti kritizirali. Treba je neposredno intervenirati tam, kjer se odloča o teh stvareh. Videli boste, da je največkrat situacija taka, da je udarnikov relativno malo v naših ljudskih odborih, da tam prihaja do nerednosti, ker v nekaterih LO sede ljudje, ki nimajo razumevanja, ali se celo ne strinjajo s tem našim udarnim poletom. (Ploskanje.)

Isto velja tudi za naše zadrugnike. V poljedelskih okolišjih, kjer delajo naše zadrug, se razvijajo z veliko muko. Nekateri LO, krajevni in včasih tudi kak človek iz okrajnega LO, delajo ovire. Člani naših poljedelskih zadrug še niso našli sile in one samozavesti, ki jo ljudska oblast, naši vodilni politični organi skušajo vzgojiti, da bi neposredno intervenirali za to, da bi oni siromašni, ki so okrog njihovih zadrug, prišli na njihovo stran in bi z njihovo pomočjo izvedli pravo demokratizacijo osnovnih organov naše ljudske oblasti. Tam, kjer v krajevnih LO sede premožni trgovci, bogati kmetje, ki žive od najemanja tuje delovne sile, jasno da skušajo metati polena pod noge, skušajo delati ovire, skušajo odrekati živilske unaknice in

Skupina udarnikov med zborovanjem v Operi

Ljubljana, 26. januarja.

Kmalu po osmi uri zjutraj so se začeli zbirati v Operi udarniki. V večjih skupinah so prihajali iz vseh strani Ljubljane. Spoprijateljili so se že med seboj in razgovarjali so se kot stari znanci, čeprav je eden iz Mežice, s severne meje Slovenije, drugi udarnik iz tovarne na Vrhniki in tretji celo iz Primorske. Kajti vse družji ista misel in isti cilj: Doprinesiti čim večji delež pri izgradnji domovine, kar nam bo uspelo tem bolj, čim bolj bomo izmenjavali svoje delovne izkušnje. Nekaj po deveti uri je tov. Dolinšek otvoril prvi Zbor udarnikov. Poseben poudarek pa je dalo zboru dejstvo, da so se pred dvema leti ustanovili Enotni sindikati Jugoslavije, ki štejejo danes 840 tisoč 166 članov in bodo z udarniki na čelu uspeli izvesti našo prvo petletko, kot so to že v dosedanem delu dokazali.

Predsednik Glavnega odbora tovariš Dolinšek je najprej pozdravil pred-

stavnike oblasti: ministra za delo LRS tov. Tomo Brejca, podpolkovnika Hočvarja Franca, zastopnika IV. armade, Stoparja Viktorja, zastopnika Izvršnega odbora OF, predsednika MLO Ljubljane tov. Frana Albrehta in druge. Zatem so udarniki iz svoje srede izvolili delovno predsedstvo, v katero so bili enoglasno izvoljeni: tov. Repenšek Marija, udarnica v rudniku Mežica, tov. Tomo Brejca, minister za delo, udarnik Keranovič Ati iz Lobe, predsednik GO ESS Tone Dolinšek, udarnica Vokal Ida, predikta v Litiji, za predsednika zborovanja je bil izvoljen tov. Jurač Jože, tajnik GO Enotnih sindikatov, za zapisničarja zborovanja Vrankar Anton, izumitelj, Bore Mavrič, zastopnik GO ESS, in gradbeni inženir Ferjan Marjan, izumitelj.

Ko so vsi z vzklikanjem in ploskanjem izvoljeni člani delovnega predsedstva zavzeli svoja mesta, je tovariš Jurač predlagal dnevni red in predal besedo tov. Dolinšku.

Referat predsednika Glavnega odbora ESS tov. Dolinška

Tov. Dolinšek je v uvodu svojega govora prikazal pomen zbora udarnikov. Zatem se je dotaknil borbe delavstva v stari Jugoslaviji in nadaljeval:

Naša narodno-osvobodilna borba pod vodstvom Komunistične partije in maršala Tita ter zmaga nad fašizmom nam omogočata, da pristopimo k načrtnemu gospodarstvu, k naši petletki.

Pred nami leži težka naloga. Industrializirati in elektrificirati moramo našo državo ter dohiteti razvoj drugih držav in dvigniti kulturno raven naših narodov. Odstraniti moramo našo tehnično in kulturno zaostalost. Vi udarniki ste najboljši porok za to. Ljudje s takšno voljo, kot jo imajo udarniki, bodo ustvarjali pogoje za dvig naše blaginje.

Udarniki, naša petletka mora biti naš prvi cilj. Uresničiti jo, to je zmaga druge bitke naše narodno-osvobodilne borbe. To ne bo samo gospodarska zmaga, ampak predvsem politična zmaga jugoslovanskih narodov nad vsemi sovražniki delovnega ljudstva. Da bi naše delovne množice zavestno pristopile k izvedbi petletnega načrta, je potrebno mobilizirati siehernega delavca, inženirja, tehnika, uradnika in ga neposredno vključiti v načrtno proizvodnjo.

v raznih drugih ozirih ne gredo v doljni meri na roko.

V celoti lahko ugotovimo, da je karakteristika organov oblasti, naših osnovnih LO, da je v njih mnogo premalo zastopano delavstvo, da so v njih mnogo premalo zastopani siromašni kmetje in da v njih redko kje sodelujejo in imajo možnost sodelovati naše poljedelske zadrug. To so okoliščine, zaradi katerih je tov. Milovan Djilas v enem svojem članku tako izrazito naglasil potrebo, da se ljudskost naše oblasti mora dovesti do kraja. Ni dovolj, da je oblast ljudska samo od zgoraj, biti mora ljudska tudi v sami osnovi. S to soudeležbo onih, ki največ dajejo v naših skupnih naporih, z njihovo udeležbo v osnovnih organih naše oblasti, z njihovo soudeležbo v naši državni kontroli, se bo mnogo hitreje odpravila vrsta slabosti, vrsta napak in raznih sabotaz. Prepričan sem, da bo to navdušenje, ta zavest osnovnih delavskih in kmetijskih množic šla v tem poletu naprej, da bo znala premagati vse ovire in si zagotoviti nemoten polet, ki bo v kratkih letih dal krasne rezultate.

Naj žive naši udarniki!
Naj žive naši pionirji!
Naj žive vsi oni, ki streme, da grade nove metode družbenega delala

Naša ljudska država, naše državno gospodarstvo je sposobno dati ne samo take produkte, kakršne je sposobno dati kapitalistično gospodarstvo, ampak je sposobno dati boljše in več produktov.

M. Marinko.

odbori se niso brigali za to, da bi udarniki dobili, kar jim pripada. Mnoge ljudske odbore bi bilo treba očistiti in jih dopolniti z udarniki in ljudmi iz delovnih vrst. Tudi v nekaterih trgovinah in zadrugah so udarniki naleteli na nerazumevanje.

Nekatere uprave podjetij niso dovolj vestno ocenjevale, niso pravilno nagradile in presojele dosežene uspehe. Potrebno bi bilo udarnike nagraditi po očitni koristi, ki jih je doprinesla večja produkcija, izpopolnitev ali izum in vsaj del viška te vrednosti dodeliti udarniku kot nagrado. S takim načinom nagradovanja se bo zavest in veselje do tekmovanja in udarniškega dela dvignila.

V bodoče morate udarniki postati funkcionarji v naših sindikalnih forumih. Vaša prisotnost v naši ljudski oblasti in v njenih izvršnih odborih mora potati nepogrešljiva, da bo konec birokracij in rovarjenju protiljudskih elementov. V ljudske odbore naj pridejo tisti, ki domovini največ dajejo.

Uvedba delovnih norm — pogoj večjega razmaha v tekmovanju

Še sedaj nismo dovolj resno začeli uvajati in izpopolnjevati delovnih norm. Navadno se pri urni plači zaslužijo manj in že mnogo delavstva ve, kaj pomeni za njih delovna norma ako je pravilno postavljena. Norma pa ne more biti stalna. Tehnika se izpopolnjuje, surovine in okvare vplivajo na storitev. Zato se mora norma prilagoditi razvoju. Tudi stroji niso vsi enaki in tudi sposobnost ljudi ni enaka. Povsod, kjer niso uvedene delovne norme, delavci manj zaslužijo in je produkcija dražja. Z racionirano produkcijo bomo v istem času izdelali več in s tem ustvarili pogoje za znižanje cen surovin, pocenili produkcijo in s tem tudi proizvođe, katerih bo na trgu vedno več.

Ponekod niso izplačali delavcem za služka, ki je nastal zaradi nepravilno postavljene norme. Toda tako normo je postavila uprava, toda je ni niti po preizkušnji regulirala. Primer: v usnarski stroki se direktorji držijo nekega predpisa, da se norma ne sme prekoračiti preko 30%. Delavci pa so jo prekoračili do 50%, toda niso jim priznali zaslužka nad 30%. Tudi zmanjšanje uporabe surovin pri rezanju raznih delov jim ne priznajo. Mnogo takih primerov imamo, da so norme preizkušene, včasih pa tudi previse, kar kvarno vpliva na tekmovalce, ki tako nimajo več interesa za tekmovanje, norm pa uprava ne regulira.

Spet čaka udarnike velika naloga, da skrbje za uvedbo delovnih norm in pričajo sodelavce, kaj pomeni tak način dela. S praktičnimi dokazi bi najlažje prepričali tovariše, da ni mogoče dati enake plače tistemu, ki dela več in bolj vestno in na težjem položaju, kakor tistemu, ki mu je vseeno, kaj napravi in kaj dela. Danes so odprta vrata vsakemu, da prime za težje delo, pa bo več zaslužil.

Ako hočemo, da se bo udarnišvo še bolj pravilno razvijalo in postalo vsenarodno, da ga bodo povsod pravilno pojmovali, moramo delo po končanem osmih urah smatrati za prostovoljno, ne pa udarniško delo. Naš cilj mora biti, da se delo ocenjuje po normah v osebnem delavniku. Uspehi tekmovanja, ki so doseženi na račun prekomernega dela in predpriprave, izvršene izven osmernega dela, ne morejo biti odločilne za pravilno ocenitev storjenega dela v osmih urah.

Premalo se je mislilo na najvažnejšo vlogo v tekmovanju — na povečanje storitve, toda ne s podaljšanjem delovnega

(Nadaljevanje na 2. strani)

PROTESTNA NOTA VLADE FLRJ GRŠKI VLADI

Beograd, 26. jan. (Tanjug). Ministarstvo za zunanje zadeve FLRJ je sinoči poslalo protestno noto vlade FLRJ grški vladi zaradi tega, ker grško poslanstvo v Beogradu se ni izdalo potrebnih vstopnih dovoljenj za jugoslovanskega delegata in njegovo pomožno oseboje pri anketni komisiji, ki je bila ustanovljena na podlagi sklepa Varnostnega sveta, da bi ugotovila stvarne razloge za notranje nemire v Grčiji. Besedilo note se glasi:

»V smislu resolucije Varnostnega sveta Organizacije ZN od 16. decembra 1946, na podlagi katere se ustanavlja anketna komisija, ki naj bi ugotovila stvarne razloge za notranje nemire v Grčiji, kakor tudi v smislu pisma generalnega sekretarja OZN g. Trygve Liea od 20. decembra 1946, je jugoslovanska vlada imenovala svojega zveznega delegata pri omenjeni anketni komisiji v osebi g. Jo-

sipa Djerdje, opolnomočenega ministra. Ministarstvo za zunanje zadeve je s svojo noto št. 81103 od 23. januarja 1947 zaprosilo grško poslanstvo v Beogradu, da izda vstopni vizum jugoslovanskemu delegatu in pomožnemu oseboju.

Zaradi negotovosti prometnih razmer na ozemlju Grčije bi moral jugoslovanski delegat odpotovati najpozneje 24. t. m., da bi prispel pravočasno v Atene do 30. t. m., ko pričinja komisija z delom. Vendar pa jugoslovanskemu delegatu in pomožnemu oseboju do danes, t. j. do 25. januarja ob 21. uri, še ni bil izdan vizum.

Jugoslovanska vlada najodločneje protestira proti takemu postopanju grške vlade, s katerim hoče ovirati sklep Varnostnega sveta in onemogočiti jugoslovanski vladi, da bi nudila svojo pomoč anketni komisiji.

Jugoslovanska vlada je obvestila o tem generalnega sekretarja OZN in zaprosila njegovo intervencijo ter pričakuje, da bo grška vlada ugodila zahtevi jugoslovanske vlade.

Z ZBORA UDARNIKOV V LJUBLJANI

Nadaljevanje s 1. strani.

čas. Z uvedbo zavestne marljivosti in delovne discipline, z izpopolnjevanjem strojev, orodja, z novimi izumi, z uvajanjem novejših metod pri delu, s pravilnim izkoriščanjem surovin in pogonskega materiala so se le dani pravilni pogoji za tekmovanje. Delovna disciplina se mora uveljaviti tako, da bodo povsod delali polnih osem ur, brez izgubljanja časa v začetku in na koncu delovnega časa. Smatram, da je treba predvsem takšen delovni red uveljaviti zavestno, s polnim razumevanjem in zahtevati tudi od drugih, ki ga kršijo, da ne bi izkoriščali zavestnosti vestnejših delavcev.

Osnovni pogoj za povečanje in porenitev produkcije je zavest delovnih množic, da delajo za sebe, za našo skupnost; vsi ostali pogoji pa so plod tega. Glavni način pa je uvajanje tekmovanja, pomoč tehnike, strojev, štednja, pravilna uporaba surovin, izumi, pravilna uporaba in štednja pogonskega materiala itd.

V veliko korist bo organiziranje sistema dela po tekočem traku. Zato moramo odstraniti vse ovire, ki preprečujejo izvedbo tega. Študirati moramo, kakšen je potek proizvodnje od trenutka, ko pripeljejo surovine ali polfabrikat, potem ko jih predelujejo in končno izvažajo iz tovarne.

Hkrati pa ne sme upasti kakovost proizvoda. Z vestnim delom in oskrbovanjem strojev se da preprečiti mnogo okvar, ki podražijo režijske stroške. Mehanizacija v industriji in poljedelstvu bo sprostita mnogo delovnih moči za nove delavnice, ki bodo zgrajene v naši petletki.

Sindikati — organizatorji tekmovanja

Bistveno vprašanje nadaljnjega razvoja v tekmovanju zavisi od tega, kako bodo sindikati organizirali tekmovanje. V novembrskem tekmovanju so predvsem večji delovni kolektivi v Sloveniji dokazali, da uspehi niso izostali tam, kjer je bilo tekmovanje dovolj vestno in podrobno pripravljeno. Zato so bili ti delovni kolektivi proglašeni kot najboljši. Vendar pa imamo v Sloveniji še mnogo podjetij in obratov, ki niso znali pravilno uvesti tekmovanja. Ko se boste z današnjega zbora udarnikov vrnil domov, vnesite duh tekmovanja tudi tja, kjer ga do danes še ni dovolj!

Mnogim sindikalnim funkcionarjem ni bilo jasno, kdo je dolžan organizirati tekmovanje. Sedaj je to vprašanje popolnoma razčiščeno: organizacija tekmovanja je v rokah sindikatov, prednjačiti pa morate udarniki in ostali sindikalni funkcionarji.

Proizvodni plan, ako ne v celoti, pa vsaj deloma, kolikor se tiče dnevnih, tedenskih produkcije, mora predložiti uprava podjetja upravnemu odboru podružnice in ta ga mora z vsemi svojimi pododbori v grupah in komisijah ter z referenti predelati, konkretizirati in vsakega delavca seznaniti in mu objasniti njegovo vlogo pri izvedbi vsakodnevnega proizvodnega načrta.

Prepričati moramo sindikalne kadre, kaj pomeni uvajanje tekmovanja med posamezniki, med grupami itd. Pravilno je treba razoditi razpoloženje delovnih množic. Njihovo razpoloženje in zanos moramo usmerjati, pravilno oceniti in kanalizirati za izvedbo tekmovanja.

Močno orodje so zastave in nagrade delovnim kolektivom in posameznikom. Uveda zastavic na strojih itd. naj postane simbol za tekmovanje med delovnimi kolektivi, kakor tudi med posamezniki.

Zaradi izboljšanja delovanja sindikata bi bilo koristno, da bi se sodelovanje uprave in sindikata povečalo in končno prešlo k uvedbi in izvajanju tekmovanja za izvršitev proizvodnega načrta. Sedaj je popolnoma razčiščeno, da je uprava podjetja dolžna voditi evidenco nad pro-

dukcijsko. Njena ugotovitev, ali je naloga izvršena ali ne, pa bi morala biti vedno sporočena upravnemu odboru podružnice, ki bi moral skrbeti za to, da se stanje popravi, ako ni zadovoljivo.

Sklepi IV. plenuma so prinesli popolno jasnost v tem, v katerih panogah in kako naj se tekmuje. V kulturno-prosvetnem delu in njemu podobnem ne more biti govora o dvigu količine dela, ampak o dvigu kvalitete.

Vzgoji udarnikov moramo posvečati več pažnje

Do sedaj se je za vzgojo in razvoj udarnikov zelo malo napravilo. Ocenitev udarnika bo pravilna samo tedaj, če bo močno zasledoval njegov razvoj, če bo tudi sam zavestno razvijal svoje delo. Največjo pažnjo moramo posvetiti prav tistim udarnikom, ki kažejo nadaljnji razvoj. Njim moramo z vsemi možnimi sredstvi omogočiti nadaljnjo izobrazbo in izpopolnitev strokovnega in tehničnega znanja. Vsem udarnikom, ki imajo željo dopolniti svoje znanje, bi morali omogočiti nadaljevanje študija.

Udarniki sami iz lastnih primerov in izkušenj lahko dajo ogromno materiala, ki naj ga ostali delavci proučujejo. Tudi ovire, s katerimi ste se borili udarniki in izumitelji, ko ste vlagali svoje napore, da bi dvignili produkcijo in kvaliteto proizvodov ter izpopolnili tehnične pripomočke, stroje itd., naj služijo kot primer, kako se je treba boriti proti nazadnjaškemu elementu, ki omalovažuje in ne verujejo v uspeh. V njih se skrivajo večših nezavednih, največkrat pa zavestnih sovražnikov naše svobode in naših uspehov.

Vaš načrt, ki ga imate v mislih povejte in že v naprej zainteresirajte zanj odgovorne merodajne činitele in ga skušajte čimprej uresničiti. Vaše predloge obrazložite tistemu, v katerega imate zaupanje, da boste pri njem našli pomoč za izvedbo svoje zamisli. Če neletite na nerazumevanje, bodite vztrajni, ako ste prepričani, da imate prav.

Posebno priporočljivo bi bilo, da si vsak udarnik izbere dva ali tri sodelavce in da si zada nalogo, da jih bo usposobil tako, kakor je samega sebe.

Udarniki morajo postati organizatorji socialističnega tekmovanja. Odstranjevati morate vse slabosti in neusmiljeno prodirati naprej s svojo ustvarjalno energijo.

Vi sami morate razširiti svoje znanje in svoje izkušnje tako, da bi se z njimi okoristile vse delovne množice, ker samo na tak način postanejo vaši uspehi vseobčja korist, kar je v osnovi itak bila vaša zamisel. Čimprej prenesite vaš način dela v delavnico sorodne stroke in s tem pomagajte tudi tam izboljšati produkcijo.

Zavestno delo, ki ga vi opravljate, mora postati vsenarodno gibanje. Voditi vas mora misel, da ustvarjate s tem močno Jugoslavijo, da s tem gradite temelje naši neodvisnosti, naši svobodi, da utrjujete bratstvo in enotnost jugoslovanskih narodov, da s tem udarjate po vseh sovražnikih delovnega ljudstva, da razbijate nazadnjaško miselnost, da delavec ni bil sposoben ničesar drugega, kakor biti suženj. Čimveč boste dali domovini, temveč bo domovina dala tudi vam.

Pozabiti ne smete vzgajati naše mladine ter ji z vso ljubeznijo predajati znanje in jo vključevati v vsenarodno dogajanje, razvoj in utrjevanje priporjenih pravic. Mladine se ne bojte. Ona je naš bodoči delavec, inženir, inteligent in že danes dokazuje, da ima ogromno voljo zgraditi sebi lepšo bodočnost.

Ob koncu svojega govora je tov. Dolinšek pozval udarnike, k nadaljevanju njihovih uspehov in k sprejetju novih delovnih obvez z geslom: Naprej, k novim zmagam!

Udarniki pripovedujejo o svojih izkušnjah in o bodočih nalogah

Po govoru tov. Dolinška, ki so ga udarniki sprejeli z velikim odobravanjem, se je pričela diskusija. Prvi je spregovoril Južina Franc, udarnik pivovarne Union v Ljubljani:

Težke naloge nas čakajo, toda prepričani smo, da jih bomo premagali. V zvezi s tem pa se pojavlja vprašanje našega strokovnega in vodilnega kadra. Marsikje starši ne vedo, kam bi dali svoje otroke. Zato bi priporočal, da stopimo v stike s sindikalnimi organizacijami, z učiteljskim in s starši ter tako pomagamo pri pravilni razporeditvi mladine. Obstaja že način roditeljskih sestankov in potrebno bi bilo, da se še tesneje povežemo tudi s strokovnim vodstvom in tako usmerjamo mladino kjer je potrebna ter v tiste stroke, za katero ima vselej. Le na ta način bomo dobili strokovnjake, ki jih bomo lahko postavili na odgovarjajoča mesta. Okrog mesta in v mestu že imamo zvezo, toda zunanost se še težave. Potrebno pa je, da to stvar tudi gmočno podpremo.

Udarnik šmuc Aleksander iz »Tekstil Indusa« v Kranju, je govoril o veličastni borbi naših narodov in o ostvaritvi vseh pojavov, da se danes iz delavskih vrst lahko razvijajo najboljši delavci — udarniki.

Za njim se je priglasil k besedi tov. Povsod Viktor, ki je v imenu koroskih udarnikov in delavcev, v imenu zaslužnjih bratov na Koroskem povedal: »Mislim, da se moramo danes spomniti tudi naših tovarišev onstran naših meja, ki so se tudi borili za naše pravice. Treba jim je pomagati, da bi jih rešili jarma. Mežiški rudarji bodo napovedali enodnevno tekmovanje vsem rudnikom pod geslom: »Hočemo prikličiti Koroske. Mi vsi se moramo zavedati, da so naši koroski Slovenci še vedno zaslužjeni in da jim je treba pomagati, da bodo čim prej

priključeni k novi Federativni ljudski republiki Jugoslaviji.»

Udarnik Stanko Vilič iz delavnice IV. armade je med drugim dejal:

»Z velikimi koraki smo napredovali pri obnovi naše dežele. Zato lahko trdno verujemo, da bomo izpolnili naš petletni načrt in vse naloge, ki smo si jih zastavili. Onemogočiti pa moramo delovanje naših sovražnikov. Delavci v državnih podjetjih skrbijo, da bi bila proizvodnja čim večja in cenejša, naši nasprotniki pa hočejo to preprečiti. Zelijo si malo dela in mnogo zaslužka. Medtem ko se mi borimo s pomanjkanjem surovin in moramo zato varčevati, škodljivci razmetavajo. Vemo, kako se dela v industriji gumijastih izdelkov; vemo, da kavčukovec ne raste pri nas, škodljivcem pa ni mar, če uničujejo dragoceno surovino. Naša dolžnost je, da budimo med delavstvom zanimanje za takšna vprašanja in krepiamo zavest delavcev, da bodo sami žigosali takšne delodajalce kot ljudske sovražnike.

Udarnik inž. Marjan Ferjan, ki dela pri »Gradisus«, se je tudi priglasil k besedi in je v svojem referatu nakazal nove smernice, ki se bodo vodile pri bodočih gradnjah.

»V letu 1947 pristopamo k industrializaciji naše dežele. Ogromne so naloge, ki stojijo pred gradbenim sektorjem. Osnovne zahteve vsake industrije so, da pride do cenjenih zgradb, ker le na ta način bomo mogli, da bodo naši produkti cenejši. Predvsem bomo pričeli z našim stavbinskim sezonskim delom, ki se bo vršilo skozi vse leto, tako, da delavec ne bo imel skrbi, kaj bo delal pozimi. Z načinom naše izgradnje bodo prihranjene ogromne količine lesa. Zuližali bomo tudi pri našem delu porabo železa, katero nam je potrebno v drugih strokah, ker je železo nenadomestljivo. In še ena naloga je pred nami: naloga, da nudimo

Ekspoze Milana Bartoša pred komisijo za proučevanje finančnega položaja Trsta

Jugoslovanska vlada pripravljena podpreti z izvozom surovin razvoj tržaške industrije

Trst, 26. jan. Dopisnik Tanjuga poroča: Komisija za proučevanje finančnega položaja Trsta, ki jo je semkaj poslal svet ministrov za zunanje zadeve, je začela proučevati možnosti trgovinske izmenjave med svobodnim ozemljem in Jugoslavijo. Jugoslovanski delegat dr. Milan Bartoš je podal osnovni ekspoze.

Pred začetkom svojih izjavij je Bartoš napravil nekaj načelnih pripomb k delu same komisije. Predvsem je izjavil, da predstavlja ta komisija nadaljevanje dela Sveta ministrov, ki mu ga je poverila pariška mirovna konferenca, in da je bilo na konferenci soglasno sklenjeno, da se o tem delu ne bo izdal nikak sklep, ne da bi bila zaslšana Jugoslavija. Zato je zahteval, da komisija ne obravnava nobenega vprašanja, preden se ne bo posvetovala z Jugoslavijo.

Nato je jugoslovanski delegat dal izjavo v imenu svoje vlade, da se udeležba jugoslovanske delegacije ne more smatrati za kakršnih koli prejudic za podpis mirovne pogodbe, zlasti pa ne za rešitev teritorialnega vprašanja, ki ga smatra jugoslovanska vlada še vedno za odprtega. Vendar bo jugoslovanska delegacija udeležena pri delu, ker je Jugoslavija v načelu privolila v ustanovitev svobodnega ozemlja in v vključitev mesta Trsta v to ozemlje, Trst pa je njihovo edino resno središče in vir ekonomije.

Nato je dal Bartoš načelno izjavo o pripravljeno jugoslovanske vlade, da pod ugodnimi političnimi in ekonomskimi okoliščinami intenzivno podpira z izmenjavo dobrin blagostanje Trsta.

Od prvega dne osvoboditve Trsta, je rekel Bartoš, je bilo prizadevanje jugoslovanskih oblastev v Trstu k čim večjemu delu industrije in čim bližnji zaposlitvi tržaškega delavstva. V tem duhu želi jugoslovanska vlada tudi danes pripomoči k rešitvi osnovnega vprašanja Trsta, k njegovemu oskrbovanju z dvema osnovnima elementoma: s surovinami in s hrano. Kot nadomestilo za to bi dajal Trst Jugoslaviji protivrednost v industrijski produkciji.

V sovjetski coni Nemčije je uničena vojna industrija

Beograd, 26. januarja (Tanjug). Tass poroča: V smislu sklepa zavestiškega usposoditvenega komiteja z dne 6. januarja je bila odposlana v vsako zasedbeno cono Nemčije komisija predstavnikov vseh štirih zasedbenih sil z nalogo, da kontrolirajo podvzete mere za uničenje vojno industrijskega potenciala Nemčije. Komisija, ki je izvrševala kontrolo v sovjetski zasedbeni coni je končala z delom 18. januarja s pregledom Junkerove tovarne v Magdeburgu. Poleg te tovarne je komisija pregledala tovarno za bojne pline v Amendorfu (v bližini Hallea), tovarno za tanke Fomag v Plauen, tovarno za razstreliva v Torgau in druge; vsega skupaj 9 bivših podjetij vojne industrije.

Komisija je imela priliko, da se prepriča, da v sovjetski coni ni ostala niti ena tovarna, ki je prej delala v vojaške namene. Stroji v teh tovarnah so deloma demontirani, deloma pa uničeni. Prav tako so uničena ter se uničujejo tovarniška poslopja.

Komisija, ki jo tvorijo polkovnik Terentjev, (ZSSR) Ricards (Anglija), Davids (ZDA) in Labat (Francija) je podpisala protokol, v katerem ugotavlja, da so ukrepi, ki so bili podvzeti za uničenje vojne industrije v sovjetski zasedbeni coni Nemčije zadovoljivi.

našemu delovnemu človeku krov nad glavo, da izgradimo stanovanja po novem načinu, ker je sedanji način gradnje prepočasen. Tudi stanovanjske hiše bomo morali izdelovati na industrijski način, ker le na ta način bo mogoče premagati vse težave in uspešno izvršiti naš petletni načrt. Potrebno bo vzgojiti nove ljudi, ki bodo vešč; ne zidanju, kot je bilo to dosedaj — temveč montiranju stavb.

V imenu kovinarjev z Jesenic je spregovoril udarnik Tomaž Peter, ki je med drugim dejal: »Delavstvo železarne Jesenice se trudi biti ostalemu delavstvu države za vzgled in jih pri izvedbi nalog naše petletke poziva na tekmovanje. Naj bo tekmovanje stalen način našega dela. S tega mesta objavljam, da bomo skušali še bolj dvigniti produkcijo in s tem pomeniti naše izdelke. Odstranjevali bomo napake in razkrinkali vse one, ki skušajo oslabiti naš delovni elan in preprečevati izvedbo naših velikih nalog.»

O pomenu norm je govorila tov. Vidgerg Ivana, udarnica tovarne Hribar v Ljubljani:

»Na kratko vam želim orisati pomen norm. Norme so za delavski razred velike važnosti, in sicer: na eni strani ima skupnost veliko večje koristi, na drugi strani pa proizvajalec dobi procenke za svoje 100 odstotne storilnosti. Pa tudi delomrznem bomo onemogočili živeti na račun najprijednejših delavcev-udarnikov in udarnice. Vsi udarniki in udarnice so dolžni, da v vseh obratih pomagajo pri postavljanju norm, tako da bodo ustrezale celotnemu delavskemu razredu. Norme naj se postavljajo na bazi 85 do 90% normalne storitve srednjega delavca v osemurnem delovnem času.

(Nadaljevanje in zaključek zborovanja s sprejetimi sklepi bomo objavili v jutrišnjih številkah.)

Nato je sporočil, da razpolaga jugoslovanska delegacija z najnatančnejšimi kalkulacijami o sposobnosti tržaške industrije za proizvodnjo in delo, ker predstavlja industrija v Trstu kruh za Tržičane. Jugoslovanska delegacija ima točno izdelane tablice možnosti udeležbe Jugoslavije pri izmenjavi Trsta. Da ne bi bilo nikakršnih nesporazumov o prečinitvi produktov, je jugoslovanska delegacija predložila svoje tablice, ki so izračunane po svetovni ceni in v dolarjih, dolarje pa je spreminjala v lire po ceni, za katero se prodaja dolar na borzi, ne da bi pri tem upoštevala uradni tečaj, katerega se ne drže niti borzne uprave v Italiji.

Prva tabela se nanaša na hrano. Jugoslovanski strokovnjaki so izdelali tabelo hrane za tržaško prebivalstvo. Ta hrana predstavlja 2.236 kalorij na dan, artikli pa so prilagodeni današnjim potrebam in navadam Tržičanov. Po tej tabeli znaša prehrana po svetovni ceni in borzni vrednosti dolarja nad 15 milijard lir. Toda svobodno ozemlje Trsta bo proizvajalo hrano le v vrednosti 5.470 milijonov. Trst bo moral uvažati hrane za 11 milijard 290 milijonov, izvažal pa bo lahko produkcijo hrane specifične vrste za okrog 1,5 milijard. Od teh 11 milijard 290 milijonov je Jugoslavija v stanju in po trgovskih pogojih pripravljena, da dobavlja Trstu 89% t. j. za nad 10 milijard, od Trst pa da kupi hrane v vrednosti 907 milijonov, t. j. 61% vsega izvoza hrane. Glede na to bo prehrana Trsta s strani Jugoslavije lahko popolnoma zagotovljena, razen nekaterih kolonialnih proizvodov.

Glede glavne tržaške industrije, bo ta morala nabavljati za 12,5 milijard surovin. Jugoslavija ji lahko dobavi 42% te količine. Trst bo proizvajal blaga v industriji za 21 milijard. Od

tega je Jugoslavija pripravljena odkupiti za nad 12,5 milijard blaga o 60% celotne proizvodnje tržaške glavne industrije. Jugoslovanski delegat je dal imenoma podatke o preskrbi in proizvodnji želeherne izmed tržaških velikih industrij. Pri tem se je pokazalo, da bodo vsem industrijam v Trstu lahko zagotovljene osnovne surovine in da bodo vse lahko obratovalne, če se Trst poveže z Jugoslavijo. Težka kriza današnje brezposelnosti Trsta, v katerem je približno 35.000 brezposelnih industrijskih delavcev, bi prenehala sto zdravo naslonitvijo Trsta na njegovo naravno zaledje, na Jugoslavijo, ki mu edina lahko da dejansko protivrednost az prodajo proizvedenih artiklov.

Razen tega je Jugoslavija glavni dobavitelj za Trst glede lesa, premoga, elektrike, gradbenega materiala, živinske krme, tobaka in drugih proizvodov. Če se Trst ne začne še naprej razvijati, bo rabil letno za 2.742 milijonov raznih predmetov te vrste blaga, ki jih bo moral nabaviti iz Jugoslavije. Na ta način bi bila Jugoslavija dejansko glavni dobavitelj in glavni kupec Trsta.

Po podatkih, ki jih je navedel dr. Bartoš, bi Jugoslavija letno izvažala v Trst blaga v vrednosti 18 milijard lir, v Trstu pa bi nabavljala za 14.536 milijonov. Ona bi bila še vedno aktivna glede Trsta in to bi dalo pobudo za intenzivne druge trgovske stike Jugoslavije in Trsta, zlasti za razvoj pomorskega prometa, do katerega bi neizogibno moralo priti, če bi Jugoslavija delala s tržaško industrijo. To bi še bolj pripomoglo k živahnosti in zaposlitvi Trsta.

Po ekspoziji jugoslovanskega delegata so delegati velikih sil imeli informativne razgovore z dr. Bartošem, nakar je na zahtevo britanske delegata predsedujoči sovjetski delegat Geraščenko zaključil svoj govor, da se bo njeno delo nadaljevalo, ko bodo štiri delegacije proučile material, ki ga jim je predložila jugoslovanska delegacija.

Spomenica polske vlade o vprašanju mirovne pogodbe z Avstrijo

London, 26. jan. Tass poroča: V zvezi z bližnjim sklenitvijo mirovne pogodbe z Avstrijo je poslala poljska vlada konferenci namestnikov ministrov za zunanje zadeve v Londonu spomenico, v kateri poudarja svojo solidarnost z moskovsko deklaracijo od 1. novembra 1943 glede vprašanja Avstrije. V skladu z omenjeno deklaracijo je v spomenici rečeno:

»V interesu vzdrževanja mednarodnega miru in zaradi zagotovitve neodvisnosti Avstrije, smatra poljska vlada, da je bistvenega pomena, da pogodba, ki se tiče Avstrije, vsebuje odstavke, ki jamčijo: 1. prenehanje vsake propagande ali izjavjanja kakršnih koli ukrepov, ki bi merili na uresničenje idej anšlusa; 2. odstranitev nacional-socialističnih elementov s položajev, na katerih lahko izvajajo vpliv na razvoj političnega, kulturnega in gospodarskega življenja Avstrije.»

V spomenici se dalje zahteva, da Avstrija vrne poljski državi, poljskim pravnim in fizičnim osebam vsakovrstno premično ali nepremično imovino, investicije in aktivne, ki so bile do 15. marca 1938 last poljske države ter poljskih pravnih in fizičnih oseb. Avstrija je dolžna Poljski vrniti vse imovino,

ki je bila odnešana z ozemlja Poljske v obdobju med 1. septembrom 1939 in 9. marcem 1945, ki je bila najdena na ozemlju Avstrije, konkretno pa: industrijske, rudarske, poljedelske, trgovske in druge naprave, premični železniški park, aparate za veze ali televizijo, industrijske proizvodnje in polizdelke, sirovine, živino in drugo blago, proizvedeno v poljskih tovarnah, kakor tudi predmete, ki so kulturne, znanstvene in verske vrednosti. V primeru, da bi bila taka vrnitev nemogoča, mora biti vrnjena enaka vrednost.

Poljska vlada zahteva, da se jo opusti vseh finančnih obveznosti, ki so ji bile naložene s saintgermansko in drugimi pogodbami, sklenjenimi do 15. marca 1938. Avstrija je dolžna, da stavi Poljski na razpolago vse možnosti v zvezi s tranzitom preko avstrijskega ozemlja, in sicer sredstva železniškega, cestnega, vodnega in zračnega prometa, kakor tudi s področja telefona in telegrafa ter pravico največjih ugodnosti. Končno poljska vlada zahteva, da bi bila izvedba določb pogodbe pod dejansko kontrolo, ki bi zagotovila njihovo uresničenje v interesu evropskega miru in ki bi jamčila neodvisnost Avstrije in interesov Organizacije ZN.

Britansko javno mnenje sprejelo poslanico generalisima Stalina z velikim zadovoljstvom

London, 26. jan. Dopisnik Tanjuga poroča: Britanski časopisi objavljajo obširne komentarje na prvih straneh in pod debelimi naslovi v zvezi z izmenjavo poslanice med generalisimom Stalinom in britanskim ministrom za zunanje zadeve Ernestom Bevinom. Vsi časopisi izražajo zadovoljstvo, da je poslanica generalisima Stalina razjasnila vprašanje, ki je vznemirjalo celokupno javnost Vel. Britanije.

»Daily Worker«v svojem komentarju ob priliki tega dogodka ugotavlja, da nosi Bevin odgovornost za nastali nesporazum, ter dodaja: »V teku preteklega leta se je Vel. Britanija vedno bolj oddaljevala od Sovjetske zveze ter postala mlajši član ZDA, in to čelode to mere, da je sprejela standardizacijo oborožitve z Ameriko.

Istočasno je naša trgovina s Sovjetsko zvezo skoraj popolnoma prenehala. Stevilni časopisi so se vrnili ponovno na svoje protisovjetske tirade iz predvojnih let; britansko ministrstvo za zunanje zadeve pa je zavzelo stališče antagonizma in kljubovanja nasproti novim demokratičnim državam v Evropi, ki so storile zločin, ker so iskale pomoči in sveta pri Sovjetski zvezi. Primerjajmo samo postopanje britanskega ministrstva za zunanje zadeve nasproti Franciji Španiji s postopanjem nasproti Poljski.

Prišel je čas — zaključuje »Daily Worker« — da se dejansko izvede duh pogodbe s Sovjetsko zvezo, in to zlasti oni deli pogodbe, ki obvezuje obe strani, da skupno delata na organiziranju varnosti in gospodarskega blagostanja v Evropi.

Laburistični »Daily Herald« vidi možnost gospodarskega sodelovanja

med ZSSR in Vel. Britanijo. »Vendar se s tem v prvi vrsti kaže prilika, da se razčistijo številni nesporazumi in da se naše tovarištvo iz dobe vojne postavi na trdno in trajno osnovo v letih miru« — zaključuje »Daily Herald«.

Albanska delegacija v anketni komisiji odpotovala v Grčijo

Tirana, 26. jan. ATS poroča: Albanska delegacija s polkovnikom Nesti Kerendžijem na čelu, ki bo predstavljal Albanijo v anketni komisiji Varnostnega sveta za proučitev položaja v Severni Grčiji, je odpotovala v Grčijo.

Jugoslovanski delegat pri anketni komisiji v Grčiji

Beograd, 26. jan. (Tanjug.) V zvezi s sklepom Varnostnega sveta glede ustanovitve anketne komisije, ki naj bi ugotovila stvarne razloge za nemire v Grčiji, je jugoslovanska vlada določila za svojega delegata pri tej komisiji opolnomočenega ministra Josipa Djerdjo.

Jugosl. vlada bo vzpostavila politično predstavništvo pri italijanski vladi

Beograd, 26. jan. (Tanjug.) Jugoslovanska vlada se je odločila, da vzpostavi politično predstavništvo FLRJ pri vladi Italijanske republike Jugoslovanski predstavnik v Svetodajnem svetu za Italijo Josip Smodlaka je sporočil ta sklep italijanskemu ministru za zunanje zadeve v ostavki Nenniju.

Angloameriški predstavniki ovirajo Kontrolni svet v Berlinu da poda svoje poročilo o sedanjem položaju v Nemčiji

Moskva, 26. jan. (Tass.) »Pravda« in ostali listi objavljajo danes sledečo brzojavko iz Berlina:

Kot je znano, je Svet zunanjih ministrov sklenil na svojem decembrskem zasedanju v New Yorku, da bo na prihodnjem zasedanju, ki bo v Moskvi, preučil poročilo Zavezniškega kontrolnega sveta za Nemčijo o delu v pogledu demilitarizacije, demokratizacije in denacionalizacije Nemčije, kakor tudi glede na gospodarska vprašanja, reparacije itd. Skladno s tem sklopom je Kontrolni svet dobil nalogo, da predloži svoje poročilo Svetu ministrov do 25. februarja. Po prejetih informacijah poročilo zelo počasno napreduje. Maršal Sokolovski je zato spregovoril na seji Kontrolnega sveta z dne 20. januarja, da opozori člane Kontrolnega sveta na nastali položaj. V zvezi s tem je izjavil sledeče:

Proučevanje vprašanja v koordinacijskem komiteju, katerega material sem pozorno študiral, pa dokazuje, da sta ameriška in britanska delegacija že od začetka dela napeli vse sile, da bi preprečili Kontrolnemu svetu, da predloži svoje poročilo. Čudno se mi zdi, da so že na prvi seji koordinacijskega komiteja z dne 21. decembra — ko se je za prvi dotaknil tistega dela poročila, ki se nanaša na centralno administracijo Nemčije — podali mnenja, da bi bilo bolje, če bi vsako delegacijo zadolžili, da pripravijo za Svet zunanjih ministrov svoje lastno poročilo.

Berlinska konferenca je zadolžila Kontrolni svet, da prične uresničevati sklepe, ki predvidevajo evakuacijo industrijskih strojev na račun reparacij iz zapadnih con (točka 6., četrti del sklepov Berlinske konference o reparacijah). Izjaviti moram s polno odgovornostjo — in tega ni oporekalo niti ameriško poveljstvo — da je minister za zunanje zadeve Velike Britanije Bevin na zasedanju Sveta ministrov za zunanje zadeve v New Yorku pristal na to, da od Kontrolnega sveta

ne bodo zahtevali informacij o dobljenih reparacijah iz sovjetske okupacijske cone, ker je sovjetska delegacija izjavila, da bo te informacije dala v primernem času, ko bodo proučevali to vprašanje.

Ameriški in britanski predstavniki v koordinacijskem komiteju pa kljub temu ignorirajo ta sklep Sveta zunanjih ministrov in skušajo ovirati Kontrolni svet, da poda poročilo. Ne verjamem, da bi to pričalo o želji, da se pomaga Svetu zunanjih ministrov v objektivnem proučevanju nemških problemov in v rešitvi teh problemov v duhu sporazumne politike zaveznikov v Nemčiji.

Sovijski predstavniki pripisujejo veliko važnost tem informacijam, ki omogočajo boljše presojanje položaja, toda sovjetski predstavniki niso rekli, da se odrekajo skupnemu delu ali predložiti informacij. Pristali so, da predložijo informacije o sovjetski coni in da naznačijo odsotnost informacij v poročilu, kadar bo šlo za cone, o katerih bodo te informacije manjkale. Pripravi sem, da je ta postopek pravičen in na bo sporazumno poročilo, čeprav bi v njem manjkale tozadevne informacije, omogočilo Svetu zunanjih ministrov, da si ustvari sliko o stanju denacionalizacije.

Mislím, da so zelo številni tudi tisti, ki bi radi vedeli, kako je z likvidacijo vojaškega in industrijskega potenciala Nemčije, z uresničenjem sklepov Berlinske konference, ki se nanašajo na to, da Nemčija povrne škodo, ki jo je povzročila deželam — žrtvam njene agresije, z obnovo in razvojem mirodnostnega nemškega gospodarstva, kakor tudi z gospodarsko enotnostjo Nemčije, kar je vse v zvezi z vprašanji, ki so naštetá v točki 14. gospodarskih načel berlinskega protokola. Ta vprašanja živo zanimajo svetovno mnenje, že zaradi politike, ki jo izvajajo nekaj časa v obliki gospodarskega zedinjenja britanske in ameriške okupacijske cone, ki jo smatra napredni tisk za razkolno politiko Nemčije.

VEČ PREMOGA ZELEZNICAM!

Sedmi dan 15dnevnega tekmovanja so najboljše rezultate dosegli slovenski premogovniki

Sedmi dan 15-dnevnega tekmovanja vseh premogovnikov v državi pod geslom »Več preмога železnicam«, in sicer na dan Lenineve smrti, so dosegli posebno lepe uspehe slovenski premogovniki. Na prvem mestu so bili trboveljski rudarji. Sicer je pa doseglo vseh šest velikih slov. premogovnikov najboljši uspehe.

V Trbovljah so presegli dnevni načrt za 39,6%, rudniško zmogljivost pa za 30 odstotkov. V Laškem so presegli določeni načrt celo za 101,2% in povprečna proizvodnja rudarja je bila za 115,9% večja od normalne. Najbolje se je izkazala brigada »Anton Robida«. V Hrastniku so presegli dnevni načrt za 50,2%, v Zagorju pa za 57,4%. Najboljša zagorska delovna brigada »Peterlin Otmar« je presegla dnevno normo za 81%, v velenjskem premogovniku so presegli dnevni načrt za 39,9%.

V premogovniku »Dobra sreča« v timoškem bazenu so 22. t. m. presegli dnevni proizvodni načrt za 25%, rudniško zmogljivost pa za 32,1%. Najboljši uspehe je dosegla brigada »Komunist«, ki je presegla dnevno normo za 110%.

V premogovniku v Rtanju so 23. jan. presegli proizvodnjo za 84%. Premogovnik Kreka, ki je dal pobudo za to 15-dnevno tekmovanje, si zelo prizadeva, da bi bil tudi zmagovalec tekmovanja. Sedmi dan so rudarji tega premogovnika presegli dnevno proizvodnjo za 27,9%. Najlepše uspehe je dosegla brigada »Proleter«, ki je presegla dnevno normo za 118%.

V vrđniškem premogovniku so 22. jan. presegli proizvodnjo za 31,5, 23. jan. pa za 13,7%.

V premogovniku »Srpaki Balkan« so 22. t. m. presegli proizvodnjo za 26,9%. Premogovnik Podvis je presegel proizvodnjo za 26%, premogovnik v Starem Kostolcu pa za 36,6%, kar je doslej njegov najboljši uspeh v tem tekmovanju.

Z navdušenjem so se lotili tekmovanja tudi rudarji premogovnika »Tito« in v prvih sedmih dneh so presegli povprečno dnevno proizvodnjo za 33,5% v primeri s proizvodnjo v prvi polovici tega meseca. Med seboj so tekmovali tudi rudarji v istem premogovniku. Kopač Ivo Peranovič je presegel svojo delovno nalogo za 116%, kopač Tanovič pa celo za 140%.

Rezultati endonevnega tekmovanja rudarjev

Pozivu trboveljskih rudarjev na enodnevno tekmovanje ob 23. obletnici Lenineve smrti so se odzvali vsi rudniki. O rezultatih tega tekmovanja smo že poročali, danes pa smo dobili še naknadna telefonska poročila. V enodnevem tekmovanju je rudnik Mežica, ki se zaradi tehničnih ovir 21. januarja ni vključil v tekmovanje, pač pa naslednji dan, dvignil kopaško storitev za 14,5%, vozaška in izvozna skupina pa je zvišala proizvodnjo za 13,8%. Izmed manjših rudnikov se je v enodnevem tekmovanju zelo dobro izkazal rudnik Lobje, ki je presegel dnevno produkcijsko nalogo za 73%. Dalje so dvignili proizvodnjo: rudnik Krmelj za 37,4%, Pečovnik za 63%, rudnik Kočevje pa za 18%.

Šentpavelki tekstilni kolektiv v letu obnove

Delavci in nameščeni tekstilne tovarne v Sv. Pavlu pri Preboldu so v letu 1946, v letu obnove, častno izpolnili svojo dolžnost do ljudske skupnosti. Izpolnili in presegli so produkcijski načrt. Vložili so vse napore, da se produkcija dvigne kljub tehničnim pomanjkljivostim na višino leta 1939 in ista celo preseže.

Ti naporji so rodili lepe uspehe. — Tkalnica je prekoračila produkcijski načrt za drugo polletje 1946 za 7,55%. Našo tkalico, od katerih velika večina dela na 12 avtomatiziranih stavbah, od katerih jih je 12 z listovkami, so si v tekmovanju postavile nalogo, da bodo dosegle 86% izkoriščenosti strojev. To so dosegle in presegle ter je povprečni učinek izkoriščenosti strojev 86-90%. Enako so se odzvali ostali tovariši in tovarišice v tkalnici in tako pripomogli k gornjim uspehom.

Naši tiskarji, belilec, barvarji in drugi so si zadali za časa prvomajskega tekmovanja nalogo, da bodo presegli predvideno produkcijo z enakim številom delovnih ur za 40%. Ob koncu leta pa se je pokazalo, da se je produkcija tiskarne dvignila nad predvideno višino za ne samo 40%, ampak za celih 63%. Kljub štednji z barvilom in kemikalijami se kvaliteta izdelkov izboljšuje.

Nekoga dne je zaradi popravila električnega voda obrat obstal. Da ne bi zaradi tega trpel produkcijski načrt, so se delavci odločili, da bodo naslednji dan ostali pri strojih nepretrgoma 16 ur in nadoknadili izpadlo produkcijo prejšnjega dne.

V mesecu decembru je bilo na množičnem sestanku v tovarni proglašeni za udarnike 11 tovarišev in tovarišic, ki so se posebno izkazali in tako zadostili pogojem za proglašenje.

Za udarnike so bili proglašeni: vdelavka Košvar Justa, tkalka Jelen Marija, navijačka votla Nemeč Pavla, navijačka osnove Pušnik Helena, čistilka blaga Pesan Slavka, tkalka Košvar Ljudmila, tkalka Matko Neža — vse iz tkalnice. V oddelku tiskarne pa barvar Hliš Jože, Sattler Franc, mojster belilni-

ce, parilce blaga Privšek Frane in pregledovalka blaga Marine Tereziija.

Poleg imenovanih, ki so prejeli naziv udarnika, pa imamo še druge, ki tudi ne zaostajajo mnogo za prvimi in so dobili priznanje od uprave podjetja v obliki pohval in nagrad. Tako je bilo pohvaljenih 31 tovarišev in tovarišic, 122 pa so bile izplačane nagrade.

Tudi na kulturno prosvetnem področju se tukajšnje življenje polagoma odtraja vojne more in stopa s sigurnimi koraki k ustvarjanju nove ljudske kulture. V preteklem letu je sindikalna gledališka družina uprizorila več dramskih del in pripravila več gostovanj. Ob dolgih zimskih večerih pa delavci in nameščeni pridno obiskujejo predavanja ljudske univerze, proslave in kino.

Sindikalna podružnica je v okviru danih možnosti oskrbela delavstvo s kurjavo, čevlji in drugim. V polletju pa je prispevali prostovoljnih delovnih dni zgradila nujno potrebni cestni most med Sv. Pavlom in Dolenjo vasjo, ki je grozil, da se bo pod večjo težo zrušil.

V novo leto so stopili trdno odločeni, da se ne bodo zadovoljili z doseženimi uspehi, ampak da dajo v tekočem letu naši skupnosti še več blaga, da še izboljšajo kakovost, da bo še več udarnikov in še več kulturno-prosvetnih prireditelj.

MINISTER ZA PROSVETO LRS JE 122 LJUDSKIM KNJIZNICAM POKLONIL KNJIZNE ZBIRKE

Ljubljana, 25. jan. Minister za prosveto LRS tov. Lidija Sentjurčeva je poklonila knjžne zbirke po 35 izvodov 122 ljudskim knjžnicam v 25 okrajih. V spremnem pismu je rečeno, da so knjžne zbirke podeljene knjžnicam v krajih, ki so se odlikovali v narodno osvobodilni vojni, v izgradnji in obnovi naše domovine ali v kulturno-prosvetnem delu.

Ministvo za prosveto posebno skrbi za tiste knjžnice, ki so med vojno izgubile največ knjž. Da bi izpolnile vzel v številu dobrih in naprednih knjž, je ministvo za prosveto vključilo v knjžne zbirke predvsem dela naših voditeljev, dela domačih pisateljev in prevode iz sovjetske in svetovne literature. Pomembno mesto v teh knjžnih zbirkah zavzemajo dela, ki so izšla v nakladi »Mladinske založbe« in dela »Prešernove knjižnice« v nakladi »Slovenskega knjžnega zavoda« v Ljubljani.

Nova monarho-fašistična vlada rezultat tajne angleške diplomacije

Sprememba kabineta predstavlja izmenjavo figur v Atenah

Atene, 26. jan. (Tass.) Demokratični krogi označujejo novo grško vlado, ki jo je sestavil Maximos iz bloka monarhistov in desničarskega krila parlamentarne opozicije, kot naperevanje proti EAM-u.

Poudarjajo, da ima monarhistična »ljudska stranka« prevladujočo vpliv v tem bloku, kar ji bo omogočilo uresničiti njeno politiko za kulisami koalicije. Liberalna stranka, ki je odklonila udeležbo pri pogajanjih, ki so privedla do formacije koalicijskega kabineta, ostane še v opoziciji, ker smatra, da more prenehati državljanska vojna v Grčiji v prvi vrsti, če se sestavi nov program za pomirjenje in popolnoma opusti bankrotirana Tsaldarisova politika.

Po mnenju liberalcev je sedanja sprememba kabineta samo izmenjava oseb.

List »Eleftheria« označuje nov vladni kabinet za desničarsko koalicijo. List piše, da Maximos napenja vse sile, da bi

pritegnil Sofulisa v vlado in tako zakril njen reakcionarni značaj.

List »Risospastis« piše, da je trinajsta vlada po angleški okupaciji rezultat tajnih spletk Angležev. Po zgledu sedemdesetih, ki tvorijo en smrtni greh, piše list, bo sedem bivših ponesrečenih ministrskih predsednikov, ki tvorijo del nove vlade, neizbežno privedlo deželo v katastrofo.

List »Vima« poudarja, da se liberalci nikakor ne strinjajo s politiko nove vlade, ki jo smatrajo za nevarno deželi in so mnenja, da bi bilo sodelovanje v taki vladi isto kot izdajstvo domovine in njenih interesov.

Vsi trije omenjeni listi priobčujejo izjavo Zuderosa, voditelja napredne demokratske stranke, ki izraža bojazen, da nova vlada ne bo mogla »napraviti konec strašnemu bratomornemu klanju, kakor to dežela pričakuje od te vlade.«

Holandci organizirajo v Indoneziji marinetne države po principu: deli in vladaj

Haag, 26. jan. Tass poroča: Medtem ko se od 21. januarja vodijo v Bataviji pogajanja med Holandiji in Indonezijsko republiko, nadaljujejo holandski kolonialni krogi v tem času svoje manevre, da bi razbili narodno osvobodilno gibanje v Indoneziji. Pred določenim časom so ti krogi ustanovili slukovno državo vzhodno Indonezije. Po poročilu agencije ANP pripravljajo sedaj Holandski konferenco na otoku Borneo, da ustvarijo »državo Borneo«, ki bi skupaj z vzhodno Indonezijo tvorila del združenih držav Indonezije.

Po pisanju indonezijskega republiškega tiska prebivalstvo tega otoka nadaljuje borbo kljub temu, da so Holandski s pomočjo britanskih čet na otoku Borneo ponovno vzpostavili kolonialni režim. Prebivalstvo Bornea zahteva umik tujih čet in vzpostavitev demokratičnega režima. Kakor poroča agencija ANP so poslale številne stranke in skupine prebivalstva Bornea nedavno brzojavko Sutanu Sjahriuru, v kateri zahtevajo, naj jim republikanska indonezijska vlada pomaga, da se zedinijo z Indonezijsko republiko.

O državnem inštitutu kinematografije v Moskvi

»Od vseh umetnosti je za nas najvažnejši film,« je rekel Lenin. Ako se spomimo tega izreka velikega Lenina, bomo laže razumeli hitri in uspešni kvantitativni in kvalitativni porast sovjetske kinematografije. Voditelji mlade sovjetske filmske proizvodnje so se zavedali, da je za uspešen razvoj sovjetske kinematografije potrebno vzgojiti nove, mlade kadre. Zaradi tega je bil leta 1922 osnovan »Vsesojuzni gosudarstveni inštitut kinematografije« (Vsevezni državni inštitut kinematografije), ali kakor se s kratkico imenuje »VGIK« To je bil takrat prvi inštitut te vrste na svetu. »VGIK« je odigral in še igra izredno važno vlogo v razvoju sovjetske kinematografije. Večina igralcev, režiserjev, operaterjev, scenaristov, katerih imena danes čitamo na reklamnih filmskih letakih, se je izšolalo v »VGIK«-u. Nekateri stari učenci inštituta delujejo še danes na inštitutu kot profesorji.

evropskih in ameriških nemih in zvočnih filmov. Filmoteka ima dve projekcijski dvorani s zvočnimi projektorji. Posamezne skupine dijakov imajo določene dneve in ure za filmske predstave, ki jih določijo profesor, filmi so tako izbrani, da je njihova vsebina v zvezi s predmetom in predavanjem, ki ga profesor predava. To so tako imenovani »prosmotreni seminarji«. Ker je na inštitutu mnogo skupin in letnikov raznih panog kinematografije, je v obeh dvoranah dnevno po 6-8 takih seminarjev. Pred pričetkom »promotrenega seminarja« ima navadno profesor kratko uvodno predavanje, med predvajanjem filma pa daje potrebne opombe ter opozarja študente na važnejše podrobnosti v filmu. Po končanem predavanju se razvije diskusija.

Na inštitutu je sedem fakultet: režiserska, igralška, operatorska, scenografska, scenarijska, ekonomska in kinoznansvena. Celotno delo inštituta vodi direktor inštituta, znani režiser in operater Golovnja. Njegov pomočnik in obenem voditelj umetniškega dela režiserske fakultete je režiser Gridasov. Na inštitutu je poseben pomočnik direktorja, ki se bavi zgoraj z upravno-ekonomskimi posli. Na vsaki fakulteti pa je še posebej dekanat fakultete. Na vseh fakultetah trajajo študij pet let, razen na operaterskem in ekonomskem, kjer traja štiri leta. Študent je sprejet na inštitut po uspešno opravljenem sprejemnem izpitu. Na vseh fakultetah je pouk prvi dve leti pretežno

teoretski, v naslednjih letih pa je pouk tak, da študenta čim bolj uvaja v praktično delo. Na vseh fakultetah poučujejo tuje jezike, fizikuro in marksizem-leninizem, ki je prav posebno važen za režisersko, scenarijsko in kino-znanstveno fakulteto.

Nekaj o specialnem delu posameznih fakultet: predmeti, ki jih poučujejo na režiserski fakulteti, so razen že navedenih naslednji: logika, zgodovina ruske in evropske književnosti, zgodovina sovjetskega filma, zgodovina zapadnega filma, zgodovina gledališča, osnove kino-režisurske, osnove kino-montaže, tehnika govora, recitacija in dialog, osnove igranja, delo z igralcem in risanje. Od tretjega leta dalje začne študent režiserske fakultete režirati šolske, kratkometražne filme, ki pri njih sodelujejo izključno študentje inštituta: igralci, režiserji, scenaristi, scenografi itd. Tako vzgaja inštitut močan umetniško tvorni kolektiv, ker študente že v šoli spoznavajo, da je uspeh filmanja odvisen od uspešnega dela vsega kolektiva. Po opravljenem diplomskem delu, ki sestoji iz režije kratkometražnega filma, dobi študent zaposlitev kot asistent režiserja, pozneje pa kot samostojni režiser.

Na igralški fakulteti polagajo poleg že omenjenih predmetov režijske fakultete prav posebno pažnjo predmetom, ki obravnavajo filmsko igro v teoriji in praksi, tehniki govora in fizikuri. Študentje sodelujejo pri snemanju šolskih filmov, v poznejših letih pa tudi že pri polnometražnih filmih. Po končanem študiju dobijo zaposlitev v filmskem ateljeju.

Na operaterski fakulteti predavajo fiziko — optiko — nove fotografiranje in kinosnemanja ter tehnično

stran filmanja sploh. Slušatelji operaterske fakultete so pokazali svoje sposobnosti med veliko Domovinsko vojno, ko so snemali na raznih frontah kot kino-operaterji. Nekateri med njimi so na bojišču izgubili življenje.

Na scenografski fakulteti študirajo mladi umetniki-slikarji, ki se želijo posvetiti filmski scenografiji. Na tej fakulteti je delo predvsem praktično, vendar se bavijo obširno tudi s problemi scenškega prostora ter z vsemi vprašanji, ki so v zvezi s scenografijo.

Na scenarijski fakulteti študirajo slušatelji, ki imajo talent za pisanje filmskih scenarijev. Obširno se bavijo s formalno in tehnično stranjo filmskega scenarija. Razen tega posebej predavanja iz domače in tuje književnosti, dramaturgije filma itd.

Ekonomska fakulteta vzgaja kadre, ki se hočejo posvetiti ekonomsko-organizacijskim poslom pri filmskih podjetjih. Po dovršenem študiju so zaposleni kot administratorji, direktorji proizvodnje, uradniki in funkcionarji ministva za kinematografijo ter organizatorji filmskih ekspedicij.

Kino-znanstvena fakulteta se bavi z znanstveno stranjo filma. Proučuje zgodovino in razvoj filma, zasleduje in ugotavlja vpliv družbenega razvoja na film, vzgaja filmske kritike in znanstvenike, ki z nasveti pomagajo pri snemanju filma (n. pr. preskrbijo verne zgodovinske podatke in podobno).

Profesorji inštituta so v glavnem stari mojstri in izkušeni delavci na kinematografskem področju. To so režiserji Eisenstein, Jutkiewicz, Gridasov, Gerasimov operatorja Golovnja in Tise in še mnog drugih. Vsako leto daje »VGIK« sovjetski kinematografiji nove kadre, ki vato-

Tovarna meril v Slovenjgradcu je proglasila svoje udarnike

Tovarna meril v Slovenjgradcu, ki s svojimi izdelki zalaga poleg naše države tudi inozemstvo, je proglasila deset najboljših delavcev za udarnike dela. Nekateri izmed njih so s svojimi izumi pripomogli k izboljšanju in dvigu produkcije. Ta ko je n. pr. tov. Potočnik Ivan, delavec na rezkalnem stroju, preuredil stroj po svoji zamisli. Sedaj izdelajo na njem 85% več kot prej. Ta iznajdba je prenešana na ostala dva stroja.

Tov. Zavašnik, obratovodja, je izumil, da topla voda, ki je poprej odtekala v kanal, teče nazaj v kotel, očistična apnenca in ne škoduje kotlu, na kurjavi pa se prihrani 15%.

Tov. Aher Ignac je z večimi izboljšavami dvignil proizvodnjo peres za mišolovke. Poprej so jih izdelali v eni izmeni 8 kg, sedaj pa 15 kg. Tudi kvaliteta dela je izboljšana.

Tov. Aher Anton je izboljšal naprave za vrtnje manufakturnih meril. Sedaj izdelajo 26% predmetov več kot prej. Z drugo iznajdbo je dvignil produkcijo pri krivljenju mišolovk peres za 100%.

Gozdarska merila so se poprej izdelovala na roko. Tov. Andrej Mija je svoj stroj preuredil tako, da jih sedaj izdelujejo na stroju. S tem je proizvodnja meril, kakor tudi kvaliteta višja za 50%.

Postavljene norme so presegli pri svojem delu tov. Kolar Rudi, pri čiščenju meril za 30-60%, pri ostalih predmetih, ki se izdelujejo na istem stroju pa presegla ostale delavce za 25-30%; tov. Ajtnik Jože pri tiskanju meril 50% in pri tiskanju ravnil 30%; tov. Emerič Franc pri sestavljanju pralnikov za 30-38%; tov. Bričan Marija pri zakovanju meril za 26% in pri vlaganju pokrovočev v šolske škatle za 25-30% in tov. Topolšek Pavla, ki je presegla normo pri sestavljanju trikotov za 20%.

Poleg udarnikov je prejelo 29 delavcev denarne nagrade, 10 delavcev pa pismene pohvale. Ob priliki proglasitve udarnikov in razdelitvi nagrad in pohval, so delavci razvili svoj sindikalni prapor. Svečanost je bila v fizikalnem domu z dobro izbranim sporedom. Poleg predstavnikov oblasti so prišli tudi zastopniki ministva za industrijo tov. Goršič, zastopniki GO ESS tov. Prodan in zastopnik Jugoslovanske armade tov. major Zorko.

Cene vina na drobno ostanejo neizpremenjene

V zvezi z uvedbo davka na promet proizvodov s 1. januarjem 1947 (glej Uradni list FLR št. 106 z dne 31. XII. 1946) obveščamo, da ostanejo cene vina v prodaji na drobno, oziroma za točenje v gostinskih obratih neizpremenjene, to je take, kot so bile določene v odločbi urada za cene pri Predsedstvu vlade LRS o prodajnih cenah vina. (Glej »Vestnik urada za cene« z dne 27. nov. 1946.)

Pogozdovanje krasa v dubrovniški okolici. Dubrovnik s svojo okolico je najprimernejši kraj za razvoj tujskega prometa. Tujski promet bi se pa še bolj razvil, če bi bile pogozdene kraške gojlave. Mestni in okrajni LO sta se lotila te naloge ter gojita v ta namen v svojih drevesnicah 180.000 sadik. Razen tega zbirajo seme gozdnih dreves. Doslej so ga zbrali 900 kg. Načrt določa, da bodo letos pogozdili 35 ha krasa.

FD »MLADOST« (ZAGREB) DRŽAVNI PRVAK V HOCKEYU NA LEDU

Ljubljana, 26. jan. Danes je bilo na drsalističnem pod Cekinovinim gradom odigrano zadnje kolo tekem za naslov državnega prvaka v hockeju na ledu. Zanimanje za prirediteljev je bilo še večje kot prva dva dneva in ji je prisostvovalo okrog 2000 gledalcev. V zanimivi in napeti borbi med obema favoritoma FD »Mladostjo iz Zagreba in FD »Triglavo« iz Ljubljane je zmagala popolnoma zasluženo tehnično in kombinacijsko boljša »Mladost«, ki si je na ta način osvojila naslov mostvenega prvaka FLRJ v hockeju na ledu za leto 1947.

V državnem prvenstvu v hockeju na ledu so sodelovala štiri moštva, ki so nastopala v naslednjih postavah:

FD »Mladost« (Zagreb): Weiner, Donavil, Bosilj, ing. Tomič, Miočka, ing. Stipetič (Mirtl, David, Hočevar).

FD »Triglav« (Ljubljana): Gorše, Lombard, Pavletič, Dr. Gogala, Aljančič, Eržen (Mlakar, Betetto, Ogrizek).

FD »Spartak« (Subotica): Priboj, Szegő, Vidicki, Ladocki L., Kmetz, Poljak (Laszlo, Ladocki II., Soksič).

FD »Crvena zvezda« (Beograd): Miletič, Milković, (Karanović), Jovanović M., Jovanović B. (Ivanović, Stevič, Mihailović).

Sodniki: Žitnik (FISAJ), Vodišek (Ljubljana), Valušnik (Zagreb).

Tabela državnega prvenstva v hockeju na ledu je naslednja:

Mladost	3	3	0	0	31	0	6
Triglav	3	2	0	1	20	5	4
Spartak	3	0	1	0	2	29	1
Crvena zvezda	3	0	1	0	1	20	1

Drugo kolo

FD »Triglav« : FD »Spartak« 12:1 (5:0, 3:0, 4:1). V tekmi proti prvaku Vojvodine so se Ljubljančani pokazali v mnogo boljši luči kakor prvi dan, zlasti kar se tiče kombinacijske povezanosti. Napad, v katerem je bil najboljši mož Aljančič, se je odlikoval po hitri in prodorni igri z dolgimi pasovi. V obrambi je pokazal najboljšo igro Pavletič. Gostje so se kljub visokemu porazu pošteno borili, manjka pa jim drsalna tehnika in hitro prenašanje igre. Za »Triglav« so dali gole: Aljančič 6, Eržen 4 ter Gogala in Pavletič 1. Častni gol za »Spartak« je dal Kmetz.

FD »Mladost« : FD »Crvena zvezda« 11:0 (1:0, 4:0, 6:0). »Crvena zvezda« je danes prijetno presenetila in je zlasti v prvi tretjini delala resne preglavice prvaku Hrvatske. Najboljše moža ima v vratarju, ki je često reševal brezupne situacije. »Mladost« je s svojo tehnično in kombinacijsko dovršeno igro tudi tukaj dokazala, da je danes najmočnejše moštvo v državi. Za »Mladost« so bili uspešni Miočka 3, ing. Stipetič 4, Donoval 2 in ing. Tomič 2.

FD »MLADOST« : FD »TRIGLAV« 4:0 (1:0, 3:0, 0:0)

Borba med obema kandidatom za naslov državnega prvaka je bila ena najlepših tekem v hockeju na ledu, kar smo jih videli dosedaj v Ljubljani. Tempo igre je bil izredno živ in se je za ne prestopno prenašala iz polja na polje. Obe moštvi sta dali vse iz sebe, da bi dosegli zmago. Moštvo »Mladosti« jo je končno popolnoma zaslužilo, rezultat sam pa je po poteku igre nekoliko previsok. Zagrebčani so v primeri s predvino igro ogromno napredovali. Njihov prvi napad v sestavi: Tomič-Stipetič-Miočka ima vse poteze pravega hockeja in že skoraj predstavlja mednarodni razred. Slabši del moštva imajo v drugem napadu in deloma tudi v obeh branilcih. Glavna karakteristika za moštvo je povezana in kombinacijsko močna igra.

Igralci »Triglava« so kljub večji rutini danes nekoliko zatajili. Napad se je omejil večinoma na individualne akcije, ki seveda niso mogle roditi pravega uspeha. Močno se jim je poznal tudi petletni premor, kakor tudi izguba nekaterih najboljših igralcev.

Gledje poteka igre so bili Zagrebčani v premoči v prvi in zlasti v drugi tretjini, dočim je bila igra v tretji tretjini enakopravna, v nekaterih primerih z rahlo premočjo Ljubljančanov. Vse štiri goli za »Mladost« je dal njihov najboljši igralec ing. Tomič. »Mladost« je zmagala popolnoma zaslužila, ker je bila kot celota najboljša moštvo.

FD »Spartak« : FD »Crvena zvezda« 1:1 (0:0, 0:1, 1:0)

Pri obeh moštvih, ki sta se borila za tretje in četrto mesto, je bilo opaziti veliko pomanjkanje drsalne tehnike, ki predstavlja osnovo za dobro hockejsko igro. Te seveda ne more v nobenem primeru nadomestiti požrtvovalnost in borbenost, ki sta jo pokazala v današnji igri. Kljub temu lahko z veseljem ugotovimo, da se tako »Spartak« kakor »Crvena zvezda« od tekme do tekme popravljata in da bosta v prihodnjih letih gotovo še resen konkurent našim najboljšim moštvom. Za »Spartak« je dal gol Poljak, za »Crveno zvezdo« pa Jovanović.

Državno prvenstvo v hockeju na ledu je pokazalo, da je naš hockey že dosegel predvino višino, v nekaterih momentih pa je celo boljši. Posebno razveseljivo je dejstvo, da so začeli hockey sistematično gojiti tudi v tistih krajih naše države, kjer niso klimatske prilike ravno najugodnejše. Ob koncu je treba ugotoviti nujno potrebo po zgraditvi umetnih drsališč, kjer bo dana možnost treninga našim hokejistom tudi izven zimske sezone.

FD »Mladost« — prvi prvak FLRJ v hockeju na ledu

OBVESTILA

PRISTOJNOST V ZADVAH SOC. ZAVAROVANJA

(Opozorilo podjetjem, ustanovam in zavar. članom.)

Pred uvedbo novih zakonitih predpisov o socialnem zavarovanju so se razne ustanove, podjetja, organizacije in tudi privatniki obračali v zadevah soc. zavarovanja neposredno na zvezno ministrstvo za delo FLRJ s prošnjami za pojasnila, navodila in z drugimi vlogami.

Ker se od 1. januarja 1947 izvaja socialno zavarovanje po novih predpisih, ki točno urejajo pristojnost v posameznih zadevah socialnega zavarovanja, ni nobenega utemeljenega razloga, da bi se zvezno ministrstvo še nadalje obremenjevalo s temi posli, ki so dodeljeni deloma organom Državnega zavoda za socialno zavarovanje, deloma republikanskim ministrstvom za delo.

Zato naj se zavarovalci, kakor tudi delodajalci vseh zadevah urejanja konkretnih pravic članov socialnega zavarovanja, ni nobenega utemeljenega razloga, da bi se zvezno ministrstvo še nadalje obremenjevalo s temi posli, ki so dodeljeni deloma organom Državnega zavoda za socialno zavarovanje, deloma republikanskim ministrstvom za delo.

Zato naj se zavarovalci, kakor tudi delodajalci vseh zadevah urejanja konkretnih pravic članov socialnega zavarovanja ali dolžnosti delodajalcev obračajo na organe Drž. zavoda za socialno zavarovanje (podružnice-filiale, poslovalnice-ekspoziture, ali poverjeništa).

V pristojnost republikanskega ministrstva za delo LRS pa spada iz področja socialnega zavarovanja in reševanje pritožb v drugi stopnji. Na ministrstvo za delo LRS se je torej obračati v stvareh, kjer je potrebno posredovanje za odpravljanje raznih napak, nadzorstvo nad pravilnim poslovanjem organov DZSZ, predlaganje sprememb za zboljšanje uprave ali predpisov. Točno določa pristojnost republikanskih ministrstev za delo člen 3. uredbе o organizaciji in pristojnosti DZSZ (Ur. list FLRJ št. 94/1946). Zvezno ministrstvo za delo bo v bodoče zavržalo vse vloge v navedenih zadevah in jih odstopalo pristojnim upravnim organom. Prosilci bi si s tem samo zavlekli rešitev po svoji lastni krivdi.

Iz pisarne ministrstva za delo LRS

DNEVNE VESTI

Terenški in četrti zdravstveni referenti imajo obvezni sestanek v torek 28. januarja ob 19.30 v suterenu Šolske poliklinike na Askerčevi cesti št. 26. Sestanek, ki bo informativnega značaja, je obvezen.

Državni zavod za socialno zavarovanje, Filijala v Ljubljani, opozarja vse delodajalce prve skupine, ki morajo socialne prispevke obratovati in plačevati na temelju plačilnih seznamov, da so obrazci le-teh na razpolago pri Filijali in njenih ekspoziturah.

Vse zdravstvene in socialne ustanove v Ljubljani naj čimprej odgovorijo na okrožnico, ki so jo prejele od mestnega odbora RKS. Ustanove, ki ne bi mogle poslati zaščitnih slik, naj zaradi nujnosti pošljejo vsaj svoja poročila.

Čevlji za člane mladinskih delovnih brigad. Ker je imela ljubljanska mladina tako velik in časten delež pri mladinskih delovnih brigadah, je mestni odbor RKS s razpisom nabavil 500 parov čevljev za najpotrebnejše člane mladinskih delovnih brigad iz Ljubljane. Razdelitev čevljev se je izvršila v najtesnejšem sodelovanju Rdečega križa, socialnega skrbstva, LMS in AFZ, s čimer je podano jamstvo, da so obutev dobili res najpotrebnejši mladinci.

Ljudska univerza na Vičju bo imela v torek 28. t. m. ob pol 8. uri zvečer v gimnaziji v I. nadstropju, soba levo, predavanje. Predaval bo tov. univ. prof. Mirko Košir o mednarodnem razvoju v letu 1946 do današnjih dni. Vstop brezplačen.

Vremenska napoved za ponedeljek 27. januarja: Mnogo snega, proti večeru zboljšanje. Temperatura brez bistvene spremembe.

NATECAJ ZA ZDRAVSTVENE NADZORNIKE

Ministrstvo za ljudsko zdravstvo vlade LRS razpisuje natečaj za vpis v šestmesečni tečaj za zdravstvene nadzornike.

Pogoji za sprejem: 1. Starost do 30 let. 2. Najmanj 4 razredi srednje šole. 3. Politična neoporečnost.

Stroške oskrbe za časa šolanja bo nosilo ministrstvo za ljudsko zdravstvo. Z din 10 kolkovani prošnji in pravilno kolkovanimi prilogami naslovljeni na tuk. ministrstvo (Gledališka 11) je treba priložiti: rojstni list, zadnje šolske izprijevale in življenjepis. Rok za vložitev prošnje do 31. januarja 1947.

SLOVENSKO NARODNO GLEDALIŠČE V LJUBLJANI

Drama
Torek, 28. ob 19.30: Cankar: »Kralj na Betajnovi«. Zaključena predstava za LSM ljubljanske Univerze.

Opera
Ponedeljek, 27. ob 19.30: Gotovac: »Ero z onega sveta«. Gostovanje J. Gostiča. Red D. Sreda, 29. ob 19.30: Čajkovski: »Pikova dama«. Red K.

V MARIBORU

Ponedeljek, 27. januarja: Zaprtlo.
Torek, 28. januarja ob 19.30: Gounod: »Faust«. Premiera. Izven.

V CELJU

(Dvorana kina Metropol)
Ponedeljek, 27. ob 16: Pavel Gollia: »Snežuljičica«. Režija Jože Tomazič.

RADIO

Ljubljana, Maribor in Slov. Primorje
569 m — 449 m
DNEVNI SPORED ZA PONEDEJ. 27. JAN.

6.30 Koračnica, Dnevni spored, Iz naših časopisov — 6.45 Zabavna glasba — 7 Jutrarnji koncert — 7.30 Napoved časa, poročila, objave in radijski koledar — 7.45 Pismi slovenskih narodov — 12.30 Napoved časa in poročila — 12.45 Lahka glasba, mali oglašilni objave — 13 Pogoji za domačo porcelansko industrijo — 13.10 Po slovenskem svetu — 13.30 Fizikalni pregled — 13.45 Neznano averture na ploščah — I. Pizetti: Fedra — A. Casella: Zepa — kača — 14 Ruski tečaj Društva za kulturno sodelovanje Slovenije s SZ (17. lekcija) — 14.15 Ruske narodne pesmi — 14.30 Napoved časa in poročila — 14.45 Slovenske narodne pesmi poje A. Jarc, na harmoniko spremlja A. Stanko — 15 Radijski dnevnik — 18.15 Giuliani: Sonata v g-duru. Igra na kitaro S. Prek — 18.30 Poučna oddaja za mladino in pionirje: Sur: Če vladajo stroji — 19 Gospodarske uredbe vladav FLRJ (Prenos iz Beograda) — 19.15 Napoved časa in poročila — 19.30 Lahka glasba, mali oglašilni objave — 19.45 Literarna ura — 20 Poje zbor Glasbene matice iz Maribora (Prenos iz Maribora) — 20.40 R. Stephana Skladba v enem stavku — E. Mallipiero: Kuvavica iz suite »Vlasi iz narave« — 21 Handel: Sonata št. 6 — Porpora Curti: Arija. Igra na violo S. Luzzato, pri klavirju spremlja P. Sivie — 21.20 Pester glasbeni spored — 22 Prenos vesti Zvezne postaje iz Beograda — 22.15 Iz del P! Listza.

UPRAVA POLJOPRIVREDNE MASINSKE STANICE — SRBLJA

Išče večje število kvalificiranih mehaničarjev

Pogoji izredno ugodni, nagrada dobra, stanovanja za družino preskrbljena.

Ponudbe in informacije, ustno ali pisмено

na »GUSTROJ« — Ljubljana, Beethovnova 4.

A. Moskvin:

V Združenih državah Amerike

Zapiski s potovanja (Nadaljevanje in konec.)

O svobodi tiska v Združenih državah Amerike govore na vse možne načine, še več kakor o prednostih »privatne podjetnosti«. Zastojne samo nekoliko bliže ogledati si razmere, da postane očividna vsa iluzornost te svobode. Newyorški dopisnik nekoga čikaškega lista je v pogovoru z nami odkrito izjavil, da je zadnje čase pridiljen pisati vse članke v močno poučarjenem protisovjet-skem duhu, ker so mu v nasprotnem primeru zagrozili z odpustom. Ta dopisnik se je odločil, da bo rajši prejel dolarje, kakor pa da bi v zasčito svoje vesti gladoval. To je zelo značilen primer. Mnogi ameriški novinarji smatrajo svoje delo za navaden »business«. Prav nič ne skrivajo, da rajši sodelujejo pri reakcionarnem tisku proti svojemu prepiranju, izključno zaradi visokega honorarja, ki jim ga lahko plačujejo ti časopisi in revije, ker imajo na razpolago vejkantska sredstva. V privatnem pogovoru pogosto izražajo sodbe in mnenja, diametralno nasprotna temu, kar pišejo v svojih časopisih.

Ko smo čitali ameriške liste, smo si večkrat postavili vprašanje: ali je res ameriški čitalec tako lahkoveren, da smatra za čisto resnično vse, kar mu servirajo spretni časopisni zaslužkarji. Saj vendar noben pametno misleč človek ne more na primer vzeti resno modrovanj o tem, da je majhna Albanija nevaren osvajalet, ali da je frankistična Španija steber »reda« in »miru« v zap. Evropi. Ko sem postavil tako vprašanje ne-kemuznamemu dopisniku, ki se je nedavno vrnil s potovanja po sredomorskih deželah in srdito žigosal — žal samo v govornici besedi — fašistični red v monarhistični Grčiji, je mirno odgovoril,

da so Američani vajeni kritičnega odnosa do časopisnih vesti. Vsak Američan, je rekel, sprejema z rezervno propagando — tako tujo, kakor tudi domačo.

Morda — je pripomnil dopisnik in začel zamišljen listati po najnovejši številki Mac Cormicovega lista »Chicago Tribune« — je to edina tolažba za sto in sto mojih tovarišev po pokliču, ki še niso dokončno izgubili sposobnosti, da objektivno gledajo in sodijo. Morda kritične besede Američanov v odnosu do njihovega tiska ustrezajo v neki meri stvarnosti, toda jaz sem večkrat naletel na ljudi, ki so zvečer prosodušno ponavljali to, kar so zjutraj čitali v listih ali slišali med zajtrkom v radiu.

Lahkovernost »povprečnega Američana« nas je posebno presenetila v vprašanjih o mednarodni politiki. Mnogo bolj kritičen je glede informacij o notranjem položaju dežele. Živo reagira na notranjepolitične spremembe Združenih držav Amerike, ki so nastale po končani vojni. Monopolistični kapital, ki se je med vojno še bolj okrepil, je začel odkrito ofenzivno proti življenjski ravni delovnega ljudstva, proti pravicam delavskih organizacij, napovedal je vojno Rooseveltovemu sistemu kontrole nad zaslužkom.

Številne stavke zajemajo skoraj vse panoge industrije ter železniški in pomorski promet. V Ameriki smo se mudili kot natašje v času, ko je dosegel povojni slakovni val najvišji polet. Čeprav bi človek mislil, da so za Združene države Amerike delavske stavke nekaj »privatnega«, se je čutila tokrat v deželi zbežanost, v nekaterih krogih pa je vladala celo panika.

Po uradnih podatkih je bilo v januarju 1946 nad 500 stavk, v katerih je sodelovalo okrog 2 milijona ljudi. Bili so meseči, ko je brzojav vsakodnevno prinašal vesti iz vseh krajev dežele o tem, da je v enem mestu izbruhnila stavka šoferjev, v drugem telefonistov, v tretjem pristaniških delavcev. Več tednov je trajala stavka delavcev avtomobilske industrije. Stavka rudarjev je pomenila nevarnost, da bi dežela za dolgo izgubila »rno zlato«. Kapitol in Washington, ki navadno žarita v svitu močnih žarometov, sta bila med stavko pogreznjena v temo.

Največja stavka v Ameriki, stavka železničarjev, je paralizirala življenje osnovnih industrijskih centrov. »Koledar« New Yorka in drugih mest, od jutra do večera zatrpani z množicami razburjenih ljudi, so spominjali na kolodvorce nekaterih evropskih glavnih mest v prvih dneh vojne, ko je hotelo prebivalstvo v paniki zapustiti obljudene kraje, da bi se rešilo pred nemščim bombardiranjem. Navadni prizori na ulicah ameriških mest so postale straže stavkajočih nameščencev te ali one trgovine, ki so v tesnem polkrogu obkolili vse vhode in izhode in ki držo v rokah transparente lastnega izdelka, na katerih je z velikimi črkami napisana ena sama beseda »Strike« (»Stavka«). Redki so nekupovalci, ki se ne podrede temu namenu, toda zgovornemu pozivu in ki si upajo skozi vrste stražarjev v trgovino, kjer sedi osamljen bodisi razjarjen gospodar ali pa stavkovač klavrno postave.

V Ameriki obračunavajo zdaj s stavkajočimi prav tako; kakor so obračunavali z njimi tam v dvajsetih letih. So primeri, da odpuste delavce iz podjetij, nameščence pa iz ustanov. Stražarje policija pretepa z gumijevkami in jih aretirata. Sumljiva novotarija so tudi poskusi streljati največje stavke s pomočjo vojaških enot.

Notranjepolitični položaj v Združenih državah Amerike je zelo napet. To napetost v veliki meri pospešuje šovinistična in militaristična propaganda, ki jo razpihujejo nekaj ameriški krogi, ter tekmovanje v oborožitvi in spekulacije z atomsko bombo...

»Po prizadevanju pešice politikantov in njihovih časopisnih pomočnikov je bila ustvarjena v Združenih državah Amerike nekakšna »atomska psihoza«. Pomenki o atomski bombi so tu nekaj vsakdanjega. »Atomska bomba«, to je bilo prvo, kar smo slišali po prihodu v Združene države Amerike. Iste besede smo slišali tudi v trenutku odhoda. V baltimoorskem hotelu, kjer smo preživeli prve ure na ameriškem kontinentu, se je vratar, ko je spravljal napisitno v žep, vdušno informiral, ali je bral mister danes časopis — v njem so objavljene zanimive podrobnosti o razdejanjih, ki jih je povzročila atomska bomba v Nagasaki; čez nekaj mesecev pa nas je carinski uradnik v pristanišču, od koder je odhajal naš parnik proti domovini, med poslavljanjem vprašal, kaj mislimo o rezultatih preizkušnje atomske bombe v Bikini...

Človek, ki iz dneva v dan posluša vse te pogovore o atomski bombi in bere poplavo člankov o »neogibnosti druge svetovne vojne«, lahko pride do zaključka, da je v deželi, ki se nrzilno pripravila na vojno pustolovščino. Tak vtis dobe očividno mnogi inozemci, ki se pripeljejo zdaj v Združene države Amerike iz svojih med vojno razdejanih dežel, kjer so vse misli ljudi usmerjene na obnovo teba, kar je bilo med vojno v neizmernem obsegu razdejano.

V zveza s tem se nehote spominjam nekoga pogovora, ki smo ga slišali v kuloarjih Organizacije Združenih narodov v New Yorku. Bilo je med nekim zasedanjem Varnostnega sveta. Bilo je nenavadno mnogo gostov raznih nara-

Krajevni LO Laporje
okraj: Slovenska Bistrica
razpisuje mesto
administratorja
za pisarno KLO Laporje

Rezan trdi les
vseh vrst, kakor tudi
bor in macesen
kupuje
„JUGODRVO“
podjetje za izvoz tehnične lesa.
Izpostava: Ljubljana, Beethovnova 4
Dostavite nam izkaze obstoječih zalog z opisom vrste in kakovosti.

GRADBENO PODJETJE IŠČE
za svoja dela v Ljubljani
1 gradbenega tehnika
1 admin. moč za izračunavanje mezd
2 stenotipistki
1 mehanika - šoferja
2 delovodji in več zidarских vajencev
katerih preskrba je zagotovljena.

Ponudbe z izčrpnim opisom dosedanjega dela je poslati čimprej na oglasni oddelek »Ljudske pravice« pod štiro »Gradbeno podjetje«.

Vsem dobaviteljem in odjemalcem sporočamo, da je tvrdka
Jugoslovske tekstilne tvornice Mautner d. d.
predilnica Litija, spremenila naslov v
»Predilnica - Litija« v Litiji

MAJI OGLASI
SAMOSTOJEN KLJUČAVNIČARSKI DELOVODJA JE POTRUBEN STAVBENI KLJUČARSKI DELAVNICI »Pancir«, Niš, Pančovo 46. Plača po sporazumu. št. 306

Naznanjamo žalostno vest, da nas je za vedno zapustil naš dobi mož, brat, stric in svak
Ludvik Pust
mesar
Leži na Zahal v kapelici sv. Petra do pogreba.
Pogreb bo v Štepanji vasi pri Božjem grobu v ponedeljek, 27. januarja ob 16. uri.
Zalujoči: Ivanka, žena; Franc, brat; družini Pust in Rogelj.

dov, poklicev in starosti. Pomenkovalet sta se neki ameriški major in oficir v uniformi filipinske vojske. Filipinec je smeje govoril o tem, koliko je zdaj oficielnih govorov o miroljubnosti narodov, o trajnem in pravičnem miru, v Ameriki, od katere je v toliki meri odvisna ohranitev mira, pa se opaža pravi predvojni »boom«.

Morda — je vprašal Filipinec — pa bo tretja svetovna vojna res zdaj zdaj izbruhnila, kakor pišejo naši listi?
— Ves ta »boom«, kakor pravite, o novi svetovni vojni — je odgovoril major — so ustvarili politiki, da bi lahko čim bolje izkoristili po vojni nastali mednarodni položaj. Kar se tiče poslovnih krogov in z njimi povezanega neznačnega dela zastopnikov vojske, morda res fantazirajo o tretji vojni. Tem ljudem pomeni vojna predvsem »prosperity« — med vojno se njihovi dohodki povečajo mnogokratno celo v primeri z najboljšimi leti mirnega časa. Proti komu in za kaj vojskovati se — to jim je devota briga. Če bi obveljala njihova vojna, ni izključeno, da bi se bili mi v prvi in drugi vojni borili na strani Nemčije. Toda vsakokrat jim je zgodovina vgloda poleno pod noge. Američani so svobodoljubljen narod in težko jih je pripraviti do tega, da bi se izneverili svoji vesti.

— Vprašujete — je nadaljeval major — ali je vojna v bližnji bodočnosti možna. Prepričan sem, da ni možna. Jaz v Nemčiji, vi pa v Manili ste bili očividno prič nedavnih protestov in demonstracij naših vojakov, ki so zahtevali čim prejšnjo demobilizacijo in vrnitev v domovino. Ti vojaki se nečesto vojskovati; tudi tu, doma, ljudstvo noče vojne.

Ta pogovor smo slišali nekaj dni pred našim odhodom iz Združenih držav Amerike. Pod njegovim vtisom smo čez nekaj dni zapustili ameriški kontinent.